

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาสภาพการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่
เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัย
ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ปีการศึกษา 2548 จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 239 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,496 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,185 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 48) จากนั้นจึงเทียบสัดส่วนกลุ่มประชากรตามขนาดสถานศึกษาแต่ละอำเภอ ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารจำนวน 145 คน และครูผู้สอน 340 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 485 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ชื่ออำเภอ	สถานศึกษาขนาดเล็ก				สถานศึกษาขนาดใหญ่				รวม	
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
จตุรพักตรพิมาน	38	23	361	42	12	7	228	26	639	98
จังหาร	27	16	275	32	3	2	64	7	369	57
เขื่องขัวญ	18	11	139	16	3	2	65	8	225	37
ทุ่งเขาหลวง	19	12	168	19	-	-	-	-	187	31
ธวัชบุรี	34	21	327	38	8	5	162	19	531	83
เมืองร้อยเอ็ด	42	25	410	47	13	8	497	57	962	137
ศรีสมเด็จ	18	11	180	21	4	2	70	8	272	42
รวม	196	119	1,860	215	43	26	1,086	125	3,185	485

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด จำนวน 1 ฉบับมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มี 46 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามกรอบแนวคิด 3 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ การดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างเครื่องมือ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 สร้างแบบสอบถามขึ้นมา 1 ฉบับ ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้ง 3 ด้าน

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหาตลอดจนลักษณะของการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

3.5.1 นายรณชัย ศรีสุทธัญญาวงศ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.2 นางศิริพร สุวรรณศรี กศ.ม. (ไทยคดีศึกษา) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เขต 1 พิจารณาตรวจสอบด้านการใช้ภาษา

3.5.3 นายถนอม พัวพันธ์ วุฒิการศึกษา กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการบ้านหนองผักแว่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พิจารณาความถูกต้องด้านเนื้อหา

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำนวน 60 คน

3.8 นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .932

3.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้มีหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ผู้วิจัยแบบสอบถามพร้อมหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และเดินทางไปปรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง จนได้แบบสอบถามครบตามจำนวน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน
2. นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้วและมีความสมบูรณ์ ดำเนินการให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ระดับปฏิบัติ	ให้คะแนนเป็น
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. นำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. วิเคราะห์ข้อมูลสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยดำเนินการดังนี้

4.1 ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกสถานภาพ ขนาดสถานศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ข้อมูลตอนที่ 2 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์การประเมินตามวิธีการ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับการปฏิบัติ
4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

4.3 เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีสถานภาพและขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t -test (Independent Sample)

4.4 นำข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดมาวิเคราะห์เนื้อหาและแจกแจงความถี่ แล้วคิดเป็นร้อยละ และอธิบายข้อมูลดังกล่าวนำเสนอในรูปแบบตาราง

6. สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99) ดังนี้

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_1^2}{S_2^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

\sum_1^2 แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

6.2.1 ร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104.)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ p แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด.

2545 : 106)

สูตร
$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนคนทั้งหมด

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t-test (Independent Sample)

สูตร
$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2